

BUNUL ECONOM

REVISTĂ PENTRU AGRICULTURĂ, INDUSTRIE ŞI COMERCIU

ORGAN AL: „Reuniunii Economice din Orăştie“ şi „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului“

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România şi străinătate 10 lei pe an.

A P A R E:

În fiecare Duminică.

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifă, cu preţuri moderate
Abonamentele şi inserţiunile se plătesc înainte.

AVIZ.

De oare-ce avem lipsă arzătoare pentru achitarea speşelor cu editarea fcii, rugăm cu insistenţă pe dnii restanţieri, să achite urgent preţul neînsemnat al abonamentului.

Administraţia.

O problemă mare.

Timpul de azi recere dela fiecare popor să se lupte bărbăteşte pentru bunăstarea şi mulţumirea s'a. În deosebi să recere aceasta dela poporul nostru, domni şi ţărani, care în urma timpurilor vitrege din trecut au rămas înapoiat, faţă de alte popoare.

Pare că s'a şi pornit o mişcare mai viuă cu scopul de a lucra la ajungerea ţintei, prin o organizare oare-care a tuturor puterilor de care dispunem.

Noi încă ne-am făcut datorinţa şi ne-am descoperit dorinţa în mai multe rânduri în colonele acestei foi. Am arătat anume cum ţăranul nostru este silit de multe ori a'şi vinde şi desface pro-

ductele sale pe preţuri de nimic agenţilor străini şi ne-am exprimat dorinţa de a-ne organiza așa feliu ca să nu rămânem în starea aceasta păgubitoare intereselor noastre şi în viitor.

Acum, vedem că foaia »Poporul Român« publică şi ea în nrul său din 3/16 August a. c. un articol, în scopul acesta, arătând că să pregăteşte a să înfiinţa »Asocierea economică şi culturală a ţăranilor«.

Extragem din aceea în privinţa această următoarele:

Asocierea economilor va avea cea dintâiu datorinţa ca să mijlocească vânzarea bucatelor direct la morile cele mai mari din capitală şi străinătate, prin ce ţăranul ajunge la preţul cel mai bun care să plăteşte pentru produsele economilor.

Dar' nu numai cu vânzarea bucatelor să va ocupa Asocierea ci şi cu vânzarea vinului, rachiului şi a altor produse de ale economilor.

Afară de aceasta Asocierea trebuie să se îngrijească de sămânţe de tot felul de oltoaie şi de tot ce au lipsă ţăranii, în economia lor. Toate acestea câştigându-le cu preţuri reduse, şi cât să poate de ieftine.

Sunt o mulţime de lucruri cari să pot câştiga prin o astfel de asociere, şi cari nu să pot toate aminti în cadrul unui articol.

Interesele muncitorilor români încă să pot apăra prin aceasta asociere. Ei trebuie să alcătuiască o secţie deosebită în cadrul asociaţiei.

Eată ideile principale, cari după părerea noastră trebuie să fie luate în statute pentru îmbunătăţirea sorţii muncitorilor:

1. Mijlocirea lucrului la gazdele din sat şi din alte părţi.
2. Stabilirea plăţii în conţelegere cu proprietarii.
3. Sfat şi scut gratuit în toate afacerile dintre lucrători şi gazde.
4. Ajutor din partea societăţii membrilor ajunşi în nevoie fără vina lor!

Secţia culturală trebuie să intrunească la un loc pe toţi membri: gazde ori muncitori; bogaţi, ori săraci. — Scopul secţiei culturale: ridicarea stării culturale a ţăranilor prin:

1. Arangearea prelegerilor, discutiilor din toate ramurile ştiinţei economice, sociale şi politice.
2. Susţinerea salei de lectură, unde e totodată şi localul asocierii.

FOIŢA

Stai! Cine-i acolo?

(Urmare şi fine).

Tot drumul dela Plevna până la Nicopole după Dunăre, era sămănat cu cadavre de pretini şi duşmani, cea mai mare parte însă Turci, cari părăsira Plevna hămesiţi de foame. Zăceau, stăteau şi sedeau în şir morţii, toţi îngheţaţi bocnă înţepenii pe loc, cum să nimerise. Sau alţii ridicau mâinile spre cer şi muriau. La căruţe stăteau cai si cărauşii apucaţi de îngheţ. O ceată a fost găsită în jurul unei roate, din care aţâşase un foc ca să se încălzească o leacă, toţi erau morţi. Calul Regelui să feria şi sforăia, căci la fiecare pas să poticnia de leşuri înzăpădite şi voia să le ocolească. D'asupra tuturor să învărtiau în cărduri corbii cari curăţau locul. Era fioros. În sfârşit lată Nicopole aj ms, acolo

stăteau prizonierii turci în şanşurile întărite şi strigau să le dea pâne. Dar' pâne nu era, sloiurile erau prea mari, nici o luntre nu îndrăznea să treacă. În noaptea aceea era cât p'aci să moară cu toţii de foame şi de ger. Însă Stan, care călărise şi el în garda Regelui, zări peste noapte pe Ştefan însuşi stând de strage la locuinţa Regelui, îl văzu cum urcă pe povârnişul de polei spre cetăţuie alături de Rege, ferindu-l astfel de o căldare şi peste noapte îl văzu rătăcind încoace şi încolo şi dăruind mângăere şi aducând nădejde în inimile zdrobite. Şi a doua zi dimineaţa trăiau încă foarte mulţi din cei zece mii, cari au îndurat această noapte de groază. Regele fu lăsat să treacă Dunărea într'o barcă; sloiurile o saltară deodată în sus şi era gata să se scufunde, însă iarăşi zări Stan de pe ţărm o figură înaltă păşind peste sloiuri, şi luntre zbură cu atâta singuranţă printre ele, încât să părea că să supune cum îi făcea sămă cu mâna. Ai fi zis că el porunce-

sloiuilor, că era stăpân pe ape, pânăce Regele puse piciorul pe pământul românesc şi era în afară de ori-ce primejdie. Pe urmă Ştefan mai ajută la adusul pânei pentru bieţii oameni, astfel că strigătul infricoşat încetă si pe urmă Stan nu-l mai zări. Căci trebuia să se aşeză în pat ca să fie căutat de picioare cari îi degeraseră şi erau gata să se negrească: mulţi flăcăi rămaseră cu picioarele prăpădite pentru totdeauna. El însă scăpă întreg şi tea-făr printr'o căutare bună şi de aproape. Era mângăiat, şi gândul purta spre acela, pe care-l văzuse merou. Ştia că n'or să piară câtă vreme Ştefan va ţinea mâna s'a puternică d'asupra lor. Ştia că Regele era venit să ducă pe poporul său pe calea fericiiilor, de vreme ce mai marele erou al neamului cu sufletu-i tare şi dreptcredincios îi sta alături. Şi Regele Carol făcu întocmai ca Ştefan, el zidi biserici frumoase în toată ţara, de aceea şi Dumnezeu ia stat aevea în ajutor. Şi când după luni de zile, trupele îşi făcură intrarea

3. Aranjarea petrecerilor concertelor.

4. Aranjarea diferitelor cursuri la timp potrivit: d. e.

a) Curs de învățat cetitul și scrisul;

b) Curs pentru învățarea limbei de care au mai mare lipsă țărani în atingerea cu oamenii din orașele mai apropiate;

c) Curs pentru învățarea notelor și a cântării;

d) Alte cursuri folositoare și reclamate de împrejurări.

Până când nu vom cunoaște staturile acestei asocieri despre cari să zice că sunt în lucrare, nu putem să ne pronunțăm în merit. Inceputul acesta însă îl salutăm cu bucurie, și dorim deplin succes acestei întreprinderi menite de a ridica cu puteri uninte soarta țăranilor noștri.

O astfel de organizare în privința economică financiară, numai din centrul țării, din Budapesta, să poate cu deplin succes face. — Și ca să fie în adevăr binefăcătoare pentru țărani, să recere ca să stea în fruntea ei bărbați de voaloare, cu experiențe și cu avere, apoi cu dragoste deplină și încredere cătră cauza ce o reprezintă. De aceia și zicem: aceasta este o problemă mare.

Școala economică de repetiție.

(Urmare.)

Staulul pentru 2—3 cai și 2—3 vite cornute, și cu un mic despărțământ pentru unul-doi viței trebuie edificat de 10—12 metri lung, de 5 metri lat cu o bază de 50—60 m. □; pe lângă acesta este a să mai construi o cameră de 15 m. □ și alta de 20—25 m. □ pentru materiale și recuzite. Locuința servitorilor să constee din o odaie, o

triumfală în București, atunci Stan văzu încă odată pe Ștefan ca o umbră ușoară plutind lângă Rege, și un altul veni întru întâmpinarea lor: Era Mihaiu-Viteazul care din depărtere salutase pe fratele său în luptă. Stan purta stindardul, și avea pe piept »Crucea Sf. Gheorghe« și »Virtutea militară«. Și brațul lui tremura ușor, când recunoscă pe eroi și bucuros iar fi arătat și celorlalți. Aceștia însă nu vedeau nimic, ei ziceau că Stan a rămas cu meteahnă la cap, de multă zăcere în spital.

El însă spunea că n'a pierdut decât 3 unghii. Și din atâta lucru nu i-s'a slăbit doar mintea, ci numai picioarele o leacă.

Cât o trăi are să gândească Stan la: »Stail Cine-i acolo?« din acea noapte dela Grivița și povestește copiilor săi și și pretilor, când aceștia din urmă să adună sub teiu și beau tutuz în zilele de sărbătoare.

Și rād cu toții și zic: »Ce strajnic povestește!« și nu cred nici o iotă din toată povestirea lui, dar' copii cred și să bucură că țara lor are să ajungă mare și tare, de-

cuină și o cămară, toate pe o suprafață de 45 m. □. Intregă baza acestui edificiu va fi așadară de 120—130 m. □. *Spesele de edificare 30 coroane de metru □, laolaltă 3600—3900 cor.*

Cotețul de galițe, pentru economisirea unui părete, să se anexeze la staul și este satisfăcător fiind făcut din stâlpi de acăț, cu păreți de scânduri și cu o bază de 15 m. □. Construirea lui va costa 40—50 coroane.

Cotețul de porci pentru 1 sau 2 scroafe cu porcii lor, până la vârsta de un an, să va computa de fiecare scroafă câte 3 m. □; pe sama porceilor dela 2 scroafe să va face de 14 m. □, scos înafară și de jumătate descoperit. Construirea lui va costa 100 coroane.

Groapa de gunoi. Aceasta să va face în apropierea staulului, pe cât posibil la loc ridicat și acoperit. Mărimea ei poate fi de 40 m. □. Nu să va construi în formă de groapă; după ridicarea pământului cam de un hârleț, marginea trebuie bătucită cu lut fără de apă, așa, că înspre staul să fie plană, cu o înclinare; între ea și între staul este de a să face fântâna pentru urina animalelor. Construirea va costa 100 coroane. Este de dorit că la lucrarea ei să iee parte elevii mai cu putere.

Fântâna, să va face în mijlocul măeriștei, și împreună cu troacele va costa 300 coroane.

Stupăria, nu cu coșnițe de paie, ci cu coșnițe cu rame, va costa 100 coroane.

Grânarul, este de a să face în podul deasupra locuinței servitorului și a cămerilor; în acest scop coperișul edificului este de a să construi corespunzător. Din punct de vedere a asigurării contra focului podul este a să

oarece eroii trecutului o apără și sar în foc pentru regele ei.

METEORII.

Cam între 9 și 14 August un fenomen cereș admirabil atrage privirea oamenilor. Cad nenumărate stele din cer. Până la o vreme învățații credeau că aceste puncte luminoase, cari strătaie cerul cu fășii de lumină, numai la aparență cad din spațiul nemărginit al universului pe pământ, de fapt însă să țin de atmosfera pământului. Curând însă sau convins cu toții că aceste stele căzătoare, meteorii, își au locul în universul infinit, de unde cad cu iuteală uimitoare asupra pământului nostru.

Renumitul fizician Chladni încă pe la 1793 zicea că spațiul universului e plin de corpuri mici, cari își au centrul lor anumit în jurul căruia să învârtesc și cari ajungând în sfera de atracțiune a pământului cad pe pământ, dar' ajungând în atmosfera pământului, — în urma frecării lor cu aerul, —

acoperi cu țigle, încât privește grânarul însă mai bine e a să acoperi cu scânduri.

Laturile șurei pentru păstrarea nutrețului vor rămânea deschise, pentru-că acela să nu fie cu totul expus adversității timpului. Lungimea ei va fi de 6 m., înălțimea de 4 m. Spesele de construire 280 coroane.

Pivnița este a să edifica conform împrejurărilor locale și a producțiunii.

f) Sala de învățământ a școlii economice de repetiție cu învățator specialist afară de recuzitele necesare la instrucțiunea obiectelor de învățământ de interes general să va prevedea cu icoane de intuițiune, cu figuri și cu recuzitele de învățământ în scopul instrucțiunii economice ce să vor eda de ministrul ung. reg. de culte și instrucțiune publică și de cel de agricultură.

Fiecare școală economică de repetiție să va prevedea, cu concursul învățătorilor, al elevilor, eventual al celor interesați și al singuraticilor părinți, cu colecțiuni din diferitele soiuri de pământ, de îngrășeminte artificiale, de petri folositoare și de plantele și produsele economice din împrejurime.

Colecțiunea de plante să va face din punctul de vedere a timpului de desvoltare, a boalelor la care sunt expuse și cu scoaterea în relief a plantelor deplin sănătoase.

Să va pregăti colecțiune de insectele stricacioase, de vermi și de formațiuni degenerate proprii provocate de boalele plantelor și de alte schimbări ale plantelor.

Sustinătorul școlii să va îngriji de modelele în mic a celor mai de frunte mașini economice, de instrumente și alte mijloace.

să aprind și luminează și în urma căldurii de 40.000 grade ce să produce prin frecarea lor cu aerul, să topesc și cad pe pământ ca pulbere fină, nevăzută. Dacă nu s'ar aprinde și nu ar arde, miriadele de meteori de mult ar fi nimic totul pe pământ.

Nici până azi nu să știe precis de unde vin aceste stele. La aparență toate pornesc din un anumit punct al universului. Meteorii cari cad pe pământ în August, vin din grupa de stele Perzeus și de aceea să și numesc perzeide. Aceasta a constatat-o mai întâiu astronomul american Olmsted. El a crezut că meteorii să îngrămădesc în anumite părți ale universului în formă de nori și pământul ajungând din când în când în acest nor de stele, atrage nenumărați meteori la sine și așa să întâmplă ploaia de stele.

Mulți au crezut că meteorii sunt corpuri, pe cari le aruncă în univers vulcanii lunei.

Mai târziu s'a constatat, că nu e adevărată nici ipoteza despre norii de stele, nici cea despre originea meteorilor în lună.

De înființarea și procurarea colecțiilor necesare la instrucțiunea fetelor sunt obligate a să îngrijă învățătoarele cu concursul elevilor.

În aceste colecțiuni să vor cuprinde: figurile în mic ale instrumentelor pentru grădina de legumi, imitațiuni ale plantelor de grădină sau exemplare presate, uscate, mostre de legumi pentru mâncare uscate, colecțiune de instrumente ce servesc la prelucrarea lapteului, icoane ale raselor de vaci cum și ale raselor de porci, icoane ale raselor de galițe, vermi cari sunt dusmanii ai galițelor, colecțiuni ale vermilor de grădină, de strepezi și fluturi, colecțiune de instrumente folosite la lucrul femeesc de mână, materiale etc.

Cei-ce să vor destinge în facerea colecțiilor de model vor fi eventual premiați de către stat la propunerea inspectorului reg. de școale.

Referitor la modul cum are să se facă colecțiunile ministrul de culte și instrucțiunea publică va edita un registru îndrumător compus după specialități.

g) Fiecare școală economică de repetiție trebuie provăzută cu tipăriturile pentru evidența școlară și cu cărțile în îndrumarea pentru curatoratul școalelor elementare de stat, cum și în îndrumarea pentru scaunele școlare; pentru-că în senzul legii pentru învățământul popular comuna e obligată a procura cărțile necesare pentru elevii săraci. Drept cărți de învățământ să pot folosi numai îndrumări și cărți de instrucțiune concesionate de ministrul ung. reg. al cultelor și instrucțiunii publice.

h) Pentru școalele economice de repetiție cu învățător specialist, unde numai să poate, afară de sala de învățământ să va înființa și o sală de lu-

cru, unde elevii nu numai să se poată retrage, ci să poată învăța lucrări practice, altoiri de iarnă, împletit de nuiete, eventual să se poată deprinde și în alte lucrări pentru exercitarea mâinii. Sala de lucru să poate face cu pereți de scânduri s'au de grădele, provăzută cu 2—3 mese lungi și cu bănci lungi.

Pentru instruirea fetelor în economia de casă pe lângă sala de lucru trebuie edificată și o bucătărie.

Este cu scop, ca planul acestui edificiu să-l facă însuși învățătorul specialist și să-l înciocoleze, respective edificie cu conlucrarea nemijlocită a elevilor mai mari.

i) Pentru inventarul mașinilor și instrumentelor să vor procura: 1 mașină de sămănat, un plug sistem Sack, 1 grapă de fer cu trei rânduri, un tăvălug, un extirpator, un car pentru vite, care să se poată întocmi și să poată fi folosit și ca car lung și ca car scurt, un ciur de cernut, o mașină de tăiat nutreț (care nu e neapărat necesară), 1 cumpănă decimală, o roabă de gunoiu, o căroaie (teleagă), cele mai necesare pentru magazinul de semințe (o jumătate de hectolitru, o lopătică de lemn, 4—5 lopeți, o pânzătură groasă, 15—20 saci), recvizite pentru magazinul mixt (furcă de lemn, furcă de fer, coasă, sape, hârlețe, greblă, cosoară și foarfeci, vadră, lopată de fer), recvizite pentru lăptărit.

§. 19.

Pentru inventarul așa numit viu al școalei economice de repetiție cu învățător specialist să vor procura:

a) 2 cai de ham puternici, o iapă nonius s'au muraköz, pentru-că să se poată face și prăsilă de cai; o vacă, 1—2 scroafe mângălițe, apoi curce, găini și găște.

Secția galițelor în economie să va compune astfel, ca să se afle indivizii din toate genurile și speciile de galițe.

În timp de 5 ani sunt a să procura neapărat și 2—4 stupi buni.

Conform îndrumării edate sub Nr. 40,505 din anul 1899 referitor la prevederea peste tot a școalei economice de repetiție cu cele necesare sub titlul »inventar viu« și »inventar mort« este de a să face un inventar în două exemplare; unul din aceste să va păstra de către scaunul școlar s'au de către curatorat, altul de către învățătorul de specialitate.

Atât obiectele din inventarul viu cât și cele din inventarul mort să predau învățătorului specialist, pe care din timp în timp îl revidează curatoratul s'au scaunul școlar.

Inventarul este a să examina fundamental tot la 5 ani și conform rezultatului examinării tot în al cincilea an să va face un inventar fundamental nou.

Blanchetele necesare pentru inventar sunt a să procura din tipografia universității ung. reg.

Inventarul mort să împarte în trei părți, cari sunt a să nota cu numerii I, II și III.

În partea I sunt a să introducă imobilele, în partea II mobilierul saleur de învățământ și al altor localități, recvizitele de învățământ separat după salele de învățământ, în partea a III mașinile, uneltele, recvizitele de grădină, de vierit ș. a.

Obiectele cari să uzează îngrabă, sau a căror valoare nu să ridică la o coroană nu sunt a să trece la inventar.

(Va urma).

Ardeleana

institut de credit societate pe acți
în Orăștie.

Conform programului publicat, acest institut și-a ținut adunarea sa generală extraordinară la 23 Aug. a. c. fiind bine cercetată și depunându-se 2672 de acții reprezentate prin 16 acționari. Adunarea a fost prezidată de preotul Ilie Popovici, din Șibișel, și a decurs liniștit, împrejurare, ce are a să mulțumi deoparte tactului rezervat a acționarilor rămași în minoritate, iară de altă parte, că adunarea generală pentru evitarea susceptibilităților personale a luat propunerea acționarilor la cunoștință, prezentată prin Dr. Ioan Popu și consoții, fără de a să motiva mai îndetail convocarea și ținerea acestei adunări, după cum să pretindea aceasta dela o altă parte de acționari.

Astfel în urma aceasta, după-ce directorul executiv Dr. Aurel Vlad a declarat că dânsul nu reflectează a fi

Meteorii au aceeași origine ca și cometeii (stele cu coadă) și nu sunt altceva decât bucăți de comete sfărâmați și descompuși.

Astronomul Adolf Erman din Berlin deja în 1839 a aflat că meteorii nu formează nori ci niște inele eliptice, cari să învârtesc în jurul soarelui și calea lor de circulație taie uneori calea de circulațiune a pământului. În acest caz pământul întâlnindu-se cu sumedenia de meteori atrage miriade de meteori la sine.

Un alt vestit astronom, italianul Schiaparelli, prin anii 1840 a arătat că drumul multor comete e identic cu drumul unor grupe de meteori. Perzeidele au aceeași cale de circulațiune ca și cometul văzut în 1862. Prin aceasta s'a adevărit pe deplin înrudirea între meteori și comete. Meteorii nu pot fi decât rămășițe de ale cometelor sfărâmați prin puterea de atracțiune a soarelui și a plantelor. Din sfărâmurile aceste de comete, cari vin cine știe din ce depărtări, să formează inele de meteori cari circulează în jurul soarelui sau a altei stele. Leverrier a constatat că pre-

zeidele numai în anul 126 înainte de Christos au început să se învârtescă în jurul soarelui.

Cea mai mare parte a meteorilor cade în soare și prin aceasta suplinește căldura ce o dă soarele pământului și celorlalte plante. Dar' nenumărați meteori cad și pe pământ, unde ajung în formă de pulbere fină și în cantitate uriașă. În fiecare an acest praf meteoric face și 30 milioane de kilograme. Deci greutatea pământului crește în fiecare an cu vre-o 30 milioane kilograme. Peste milioane de ani această materie formează pe pământ noi continente, noi insule. Dar' prin aceea, că masa pământului și probabil și a lunii crește neconținut, scade tot mai mult și depărtarea dintre pământ și lună și sfârșitul va fi că luna va cădea pe pământ și va nimic tot. Meteorii prevestesc deci moartea pământului. Această catastrofă generală nu să va întâmpla însă decât peste 200 mii de milioane de ani.

»Drapelul«.

ales în direcțiune și dorește să nu fie luat în combinație, s'a efeptuit alegerea locurilor devenite vacante prin abdicere, cu rezultatul următor:

În direcțiune:

Dr. Ioan Popu, Dr. Romul Dobo Dr. Silviu Moldovan pe timp de 1/2 an; Ioan I. Vulcu, Ilie Popovici Ioan Branga pe timp de 1 1/2 an, Ioan Lăzăroiu com. Procopiu Herlea pe timp de 2 1/2 ani. A luat parte la alegere 2220 de voturi. În comitetul de supraveghere: I. Moța, Constantin Baicu, Simion Corvin, Avram Dubleş, iun. 2225 voturi.

Adunarea generală la propunerea acționarului Procopiu Herlea, detragând încrederea membrului Silviu Dămian rămas în direcțiune din formațiunea ei de mai înainte, locul aceluia s'a declarat de vacant și s'a întregit prin alegerea membrului din comitetul de supraveghere: Constantin Baicu, iară în locul acestuia, în comitetul de supraveghere a fost ales: Vasile Osvadă, din Hune-doara.

Așa a decurs aceasta adunare asupra căreia ochii multor acționari și interesați erau țintiti cu o curiositate oare care de a ști rezultatul formațiunei noi a direcțiunei ce o doreau cei cari o au fost cerut. Acum vedem că din formațiunea cea veche a direcțiunei lipsesc: Niculae Vlad farmacist, Dr. Aurel Vlad, deputat, Dr. Aurel Oprea, avocat, Danil David, senator la magistrat, Nicolau Andrei, preot în Căstău și Silviu Demian, mare acționar.

Publicăm acestea pentru informația publicului nostru cetitor fără nici un comentariu, pentru-că ținem a nu prejudeca mersul bun a unei bănci de valoare cum este și acest institut financiar românesc, care să conduca pe baza strictă a statutelor și regulamentelor sale.

Din punct de vedere obștesc însă, dorim, ca direcțiunea nou formată să se nizuiască și ia a lucra în mod pacinic la rezolvirea variatelor afaceri ce le are prin conexiunea sa vastă și să se fe-rească de a provoca susceptibilități personale, ca nu cumva să se adeverească vorbele scripturei „rătăcirea cea din urmă să fie mai amară decât cea dintăiu.“

Cronicarul.

Persecul.

Fără îndoială că persica este una din fructele cele mai delicioase, mai căutate dar' în același timp cele mai delicate. Poate că tocmai prea multa gingășie a fructului și a plantei să fie una din cauzele, pentru care cultura acestei plante nu a luat dezvoltarea pe care o merită, ca plantă cultivată în câmp limber; căci ca cultură de spalier nici nu este introdusă de cât prin unele pepiniere ale statului.

O altă cauză, care probabil a determinat în prima linie o restrângere a acestei culturi este și scurta viață a persecului. Dar' și această longevitate este relativă, căci persecul în cultură liberă și neîngrijită moare după 7—8 ani; pe când în spalier unde este îngrijit de aproape poate dura 18—20 ani.

Nu suntem pentru introducerea culturi în spalier a persecului, pentru motivul că reclamă multe îngrijiri pe care vierii noștrii puțin cunoscători, nu le pot da. Credem însă, că s'ar putea foarte bine întinde cultura în aer liber, căutând a'i da unele îngrijiri care i-ar' putea prelungi viața.

Persecul este un arbore, care în principiu reușește peste tot unde merge viața ne vie. Cum însă este mai delicat decât vița, și mai simțitor decât ea la frig, în țara noastră cultura persecului în câmp deschis nu să poate face cu succes decât în regiunea propriu zisă a podgoriilor și în această regiune este de recomandat, a să alege terenurile ridicate, expuse spre mează-zi și adăpostite din partea crivățului

Ținând cont de aceste recomandățiuni ca expozițiune și situațiune, și căutând a planta persecul într'un teren ușor putem face o cultură rentabilă. Este de remarcat că terenurile roșii sunt cele mai favorabile, dar' să nu fie prea argiloase. Cu cât un pământ este mai argilos și mai compact cu atât să bolnăvește mai ușor de gumă, care îi scurtează viața.

Nu toate felurile de pesice merg bine în câmp deschis, în forma liberă. Cele mai bune feluri pentru țara noastră sunt varietățile americane, *Amsden* și *Alexander*.

De altfel, sămburele, reproduce destul de bine specia; așa că fiecare își poate forma persecii de care are nevoie pentru o cultură mică în câmp deschis. Este de ajuns a semăna sămburii celor mai frumoase persecii, care va crește și va produce ne altoit fructe aproape tot așa de mari și de bune ca și semințele din care provin.

Pentru prelungirea vieții persecului în câmp deschis trebuie date unele îngrijiri culturale și tratat contra boalelor.

Persecul nu mai dă rod pe rămurica, care a rodit anul trecut. Din această cauză persecul să degarnisește de jos în sus, astfel că după o producțiune de 5—6 ani, numai rămân ramuri verzi producătoare decât în vârf unde mai dă semne de viață pe când restul seamănă cu un scheleț, de aci puțină lui durată.

De aceea la cultura în spalier, inteligența grădinarului intervine și prin o tăere în verde, face ca în locul ramurilor de rod din anul curent să apară pentru anul viitor altele, și cu modul

acesta nu să degarnisește și trăește mai mult. Aceste operațiuni delicate și mi-găloase nu să pot aplica într'o plantațiune întinsă în câmp deschis. Ceace însă ar fi posibil pentru a împedeca degarnisarea, este ca primăvară să se scurteze toate ramurile la o eistanță de 15—20 m. de lungime. Prin această tăiere, tot ar rămânea destule fructe pentru anul acela și tăierea ar forța ca de la baza fiecărei rămurele tăiate să dea alți lăstari noi și astfel s'ar împedeca degarnisirea. Tot pentru acest scop, îndată ce persecul leagă să recomandă a să face o ciupire generală a lăstarilor, operațiune, care ar forța ceva să se scoboare mai jos și să provoace dezvoltarea mugurilor adventivi, care altel mor fără a să desvolta.

Făcând aceste 2 operațiuni, credem că să poate cel puțin îndoi durata vieții persecului și chiar o putem întrei dacă vom lua măsuri a trata persecul contra gumei, și în special contra insectelor și paraziților care atacă foile.

Contra boalelor criptogamice ale foaii avem un remediu foarte puternic anume: zeama bordeleză, cu condițiune însă de a face 2—3 tratamente foarte de timpuriu, din 8 în 8 zile, îndată după aparițiunea foilor. Dacă așteptăm să apară mai întâi boala, pentru ca în urmă să tratăm, atunci foile atacate vor cădea cu tot tratamentul; ceace a făcut pe unii să crează că căderea foilor este provocată chiar de tratament.

Neapărat că dacă ne-am putea deprinde ca în fiecare iarnă, înainte de a începe vegetațiunea persecului, să tratăm trunchiurile și ramurile persecilor și caisilor cu un insecticid puternic am ajunge să distrugem mare parte din inimicii comuni ai acestor 2 specii.

•R. V. Hort, și Agr. •

Adunarea generală a societății noastre de teatru la Lipova.

Comitetul executiv pentru primirea »Societății fontdului de teatru român« face un calduros apel către fruntașii din jurul Lipovei pentru a participa la adunarea societății de teatru la Lipova, îndemnând mai vârtos pe fruntașii țărani ai comunelor lor să împărtășească vestea acestei sărbători culturale în cercul cunoșcuților lor și îndemnând pe toți cei cu trăgere de inimă să se înscrie ca membri, apoi continuă așa:

Fără simț de jertfă pentru scopuri obștești înaintarea noastră întârziă și noi întârziem de mult în noaptea neștiinței, tânjind, când neamurile vecine cu pași zoritori ne trec înainte.

Toți cei înscriși de membri ai »Societății pentru fond de teatru român« vor fi pomeniți an de an în anuarul

societății, iar' cei înscriși cu sume mai mari vor primi un anuar bogat și prețios an de an.

Sus s'avem inimile frunțași români! Geniul culturii naționale a sunat din cornul lui de argint, înșirați-vă cu toții sub fiamura celei mai frumoase instituțiuni culturale românești.

Ear' ca cu toții să ne convingem despre abnegațiunea și entuziasmul roditor cu care conducătorii aleși ai neamului nostru duc cărma societății, grăbiți cu toții *la Lipova pe zilele 28 și 29 August*, când comitetul societății va descinde în sinul nostru aducându-ne dragostea și lumina »Taliei române«. În 28 și 29 August st, n. să va ținea adunarea generală anuală a societății, cu care ocaziune toți participanții vor putea fi lămurii și asupra rostului acestei societăți, aflând mângăere în conștiința, că sunt și ei membrii ei.

Din acest prilej sărbătorească să va arangea un șir întreg de festivități: teatru, concert, petrecere cu dans, excursiuni etc. Concursul distins al artiștilor noștri dramatici în frunte cu domnul Zaharie Bârsan, al domnișoarei Valeria Popp, cântăreața de frumos renume, al bursierului Societății domnul Aurel P. Bănuțiu, — garantează nivelul înalt al festivităților.

Oaspeții să se anunțe la comitetul central de încvartirare, la adresa domnului Dimitrie Roman în Maria-Radna. S'au făcut toate cele de lipsă pentru ca toți să fie mulțumiți.

La toate festivitățile va cânta muzica din Abrud, cea mai bună muzică românească.

Intr'un ton tot atât de călduros scrie și »Gazeta Transilvaniei« despre însemnătatea societății noastre de teatru.

Asociindu-ne și noi cu toată dragostea de neam la cele de sus, salutăm din inimă adunarea din 15.28 l. c. și-i dorim succes strălucit pentru ajungerea scopului ce-l urmărește »Talia« română. —

PROGRAMUL FESTIVITĂȚILOR.

1. *Luni, în 14.27 August*: a) primirea comitetului; b) la 8 ore seara de cunostință în restaurantul »Regele Ungariei«.

2. *Marți în 15.28 August*: a) la 9 ore a. m. serviciu divin în biserica gr.-or. rmână din Lipova; b) la 10 ore a. m. ședința I în sala hotelului »Regele Ungariei«; c) la 2 ore banchet la »Arhiducele Iosif«; d) seara la 8 ore concert cu reprezentațiune teatrală în sala hotelului »Arhiducele Iosif«.

3. *Mercuri în 16.29 August*: a) la 9 ore a. m. ședința a II-a tot la »Regele Ungariei«; b) Mercuri seara la 8 ore petrecere cu dans la »Arhiducele Iosif«.

4. *Joi, în 17.30 August*: Even-tuale excursiuni.

Comitetul executiv: Dr. A. Halic, Dr. A. Cioban, Dr. C. Miss. ts, Dr. A. Bradean, Dimitrie Roman.

Poamele vermănoase.

Ca mai toate roadele de câmp și de grădină, așa și unele din poame sunt supuse la mai multe boale. Intre acestea pentru mere, pere și prune cea mai însămnată este vermănoșarea. Aceasta să produce de niște viermuleți sau larve (omide), cari intră în poame, parte când acestea sunt numai în floare, parte când încep deja a să forma și parte pe timpul când sunt deja formate.

Omidele sau moliiile numite se prăsesc dela niște fluturi și trec și ele ca toate insectele prin așa numita metamorfoză (schimbare), și adevă: din ouă să fac larve sau omide, din acestea să fac apoi nimfe sau coconi, iar' din acestea după 14 zile iesă fluturul în toată forma lui.

Fluturii acestia sunt de o culoare neagră închisă, aripile lor pe partea de deasupra au un punct negru mare iar pe partea dedesupt au o culoare cam surie. Mărimea lor e de un centimetru, iar' când stau cu aripile întinse orizontal, aceea ajunge până la trei centimetri. Ei zboară de regulă după apusul soarelui, când femeiuștele, cari sunt ceva mai mari, ca bărbătușii, își depun ouăle pe frunzele și coaja pomilor, unde apoi clocindu-se de căldura soarelui, ies tot atâtea omide, cari pe încetul trec de pe frunzele și coaja pomilor și intră în fructele acestora, pe cari le găuresc și încep a să nutri cu miezul lor și al simburilor din ele.

La început viermuleții sau moliiile acestea sunt de tot mici și subțiri, dar' după-ce apucă în poame și să satură bine, cresc și să fac tot mai mari și mai groși, așa încât nu mai pot ieși pe gaura aceea, pe care au intrat în poamă, ci sunt siliți, ca să-și facă alta pe care apoi de regulă își scot și necurățiile, ce le fac acolo. Aceasta să poate vedea de altcum mai la toate poamele vermănoase, că adevă au câte două găuri de verme.

Vermele acesta rămâne în poame câte două luni de zile, până ce adevă a crescut și s'a dezvoltat de ajuns. Atunci venindu-i timpul, ca să se schimbe în păpușă, iesă din poamă afară și sau toarce un fel de tort ca păianjinul bunăoară, cu care apoi să acăță de o creangă a pomului, sau să ascunde în scoarța acestuia, unde stă câte 14 zile, până ce adevă să schimbă în fluture. Unii din fluturii acestia să ivesc deja prin Maiu, sau Iunie, alții însă numai prin August și Septemvrie. Cei dintâiu pun

ouă de vară, iar' cei de al doilea de cele de iarnă, cari adevă ierneză cu poamele culese prin pivnițe, sau pe frunzele și în scoarța pomilor și numai în primăvara următoare să desvoaltă din ouă, de să fac larve sau vermi.

Cel mai bun mijloc de stărpire în contra acestor vermi este acela, de a nu băga toamna nici odată poamele vermănoase în pivniță, ci mai bine este de ale scutura din pomi, câte le vedem, că rămân aninate pe crengile acelor și de a unge cu var sau gaz încă de cu toamnă scoarța pomilor. În modul acesta și dacă nu ne succede de a-i stărpi cu totul, totuși să prăpădesc partea cea mai mare din ei.

În timpul din urmă pomologii mai mari, au început a stropi pomii din grădină, după-ce leau căzut floarea, cu ajutorul unei pompe (stopitoare), cu un fel de otravă de aramă (cuprum arsenicorum), din care să pune în 100 litri de apă curată câte 50—60 grame, și cu aceasta amestecătură să stropesc apoi pomii, intocmai precum să stropesc și vițele de vii atăcate de peronosporă.

Dar' fiindcă otrava de aramă e foarte primejdioasă, din care cauză nici nu să poate procura fără adevărită dela primăria comunală, așa nu trebuie suferit pe nimenea, ca să se atingă cumva de ea, sau de poamele stropite de curând, ba nici iarba să nu se folosască, până ce nu au spălat'o bine ploile. În modul acesta să pot stărpi apoi și mai ușor viermii din poame, de oare-ce aceia apucându-se să roadă la coaja lor, îndată să otrăvesc și cad morți la pământ.

Ioan Georgescu.

Excursiune culturală la Expoziția din București.

Pornindu-să mișcare între preoțimea și învățătorimea din protopresbiteratul Sebeșului-Săsesc a face corporativ o excursiune culturală la expoziția din București, la Constanța, Marea-Neagră etc., în conțelegere cu dl protopop *Sergiu Medean*, am proiectat excursiunea pe jumătatea primă a luni lui Septemvrie st. vechiu.

Fiind-că reprezentarea corporativă va fi mai deamnă și spesele mai reduse, dacă numărul excursioniștilor va fi cât să poate mai mare, și fiind-că poate și dorința preoțimei și învățătorimei din tractul Orăștiei este ca să se folosească de această ocaziune, care poate nici-când nu i-să mai da:

Comunicăm și pe calea aceasta preoților și învățătorilor noștri proiectul sus amintit, invitându-i să se însinue imediat cei-ce voesc să participe la excursiune și apoi cel mult în 8 zile să putem ști numărul lor. — La excursiune pot lua parte și dame.

Tot asemenea invităm să ia parte la această excursiune și ceilalți protopopi cu preoții și învățătorii lor, din tractele învecinate.

Programul excursiunii îl vom stabili împreună și-l vom publica în numărul proximal revistei „Bunul Econom”.

Orăștie, Sebeș, la 8/21 August 1906.

Vasilie Domșa m. p., protopresbiter. Sergiu Mcdean m. p., protopresbiter.

Indemnăm cu toată bunăvoința și din partea noastră și recomandăm dnilor preoți și învățători a să însinua de urgență la excursiunea aceasta corporativă cât mai mulți, cu atât mai vârtos, că va fi întogmită așa, că excursiunii să participe și la adunarea »Asociațiunii« noastre din Brașov la 9/22 Sept. și de aici mai departe, având favorul de reducerea însămnată a speșelor împreunate cu călătoria pe căile ferate Ungare și Române.

Știri pentru expoziție. Zilele de 8—10 Septembrie n. vor fi cele mai zgomotoase și totodată credem și cele mai frumoase din capitala țării românești.

În ziua suspomenită vor sosi la București peste 4000 de români, din trei unghiuri românești: din Ardeal, Bănat și din Bucovina.

Pregătirile de plecare și de primire să fac deja în toate părțile. Comitetele lucrează cu deosebit zel și întreg programul este aproape gata.

Oaspeții vor sosi în trei prupe cu trenuri separate.

Grupa I. Ardealul. Grupa II. Bănatul și grupa III. Bucovina.

Grupa I. Ardealul va pleca cu tren separat dela Predeal și să va întâlnească cu grupa II între Turnul-Severin și Craiova.

Grupa a II. Bănatul va pleca din Orșova la 7 Septembrie n. d. a. la 4 ore. (Aici să vor întruni toate corurile, 12 la număr, cari merg la București) Sâmbătă în 8 Sept. pe la 9 ore n. c.

Primirea în București va fi în aceeași zi la 10 ore.

Din Bănat vor pleca 12 coruri în frunte cu corul din Lugoj.

Comitetul aranjator de acolo în frunte cu dl *Dr. George Dobrin*, adv. lucrează din răspuțeri pentru participarea cât mai mare a Românilor bănațeni la expoziție.

Corurile cari s'au însinuat în mod oficios sunt următoarele:

1. Chișeteu. Coriști 100. Vor cânta: »Tatăl nostru« și »Hora Dobrogeana«.

2. Reșița. Coriști 100. Vor cânta: »Urare României« și »Răsunetul Ardealului«.

3. Oravița. Coriști 40. Vor cânta: »Cântecul« »Dorul Ardealului«

4. Cacova. Coriști 40. Vor cânta: »Quadrille« »Marșul economului«

5. Sân-Miclăuș. Coriști 65. Vor cânta: »Trecui Valea« și »Lugojana«.

6. Oradea-Mare. Coriști 40. Vor cânta: »Dorul instrăinat« și »Doina«.

7. Curtea. Coriști 80. Vor cânta: »Ileana« »Auzi valea« și »Păc«.

8. Bozovici (Dalboșești). Coriști 90. Vor cânta: »Dulce Bucovina«, »Imi place«.

9. Beiuș. Coriști 40. Încă n'au încurs piezele.

10. Ticvaniu-Mare. Coriști 55. Vor cânta: »Hora coriștilor« și »Alarmă«.

11. Bogșa (Vasioara). Coriști 110. Vor cânta: »Trecerea Dunării« și »Marș«.

12. Lugoj. Coriști 100. Vor cânta: »Peste deal« și »Din șezătoare«.

Știri de tot felul.

Secretar II. al „Asociațiunii“ în locul secretarului demisionat dl Oct. Goga, a fost ales în ședința de Marți a comitetului central al »Asociațiunii«, ținută în Sibiu, dl Oct. C. Tăslăuan.

Românii din Arad la Expoziția din București. Românii din Arad au hotărât cu însuflețire să se organizeze în o grupă mai mare și să cerceteze în Septembrie expoziția din București și să facă excursie la Constanța și Constantinopol. În fruntea organizării să află dnii Vasile Goldiș, Sever Bocu, și Iosif Moldovan, cari vor face pregătirile necesare, vor exopera favoruri de călătorie și vor da toate informațiunile.

Cununie. Anica Robotin și Ioan Iancu, cleric abs. își vor serba cununia în 20 August st. v. 1906, la 4 ore p. m. în biserica gr.-or. din Poiana. (l. Zlatna.) Să fie într'un ceas bun!

Circular înțelept. Protopopul Petru Serb din Beliu a dat de curând un circular către preoții săi să înalțe rugăciuni de mulțămintă la cer pentru belșugul de bucate, pe care l'a avut poporul lor în acest an. Să stăruie apoi fiecare, ca poporul să înființeze fonduri de bucate sub aripa bisericii, iar unele sunt să îmbogățească aceste fonduri pentru ca oarecând din aceste să se plătească preotul și învățătorul, iar poporul să se ajute în ani neroditori.

Congresul studentesc al societății Corda Fratres să va ținea anul acesta în Marseilles. Și-au anunțat participarea și studenții din Anglia, Germania și Austria, cari până aci n'au luat parte la congrese.

Anul acesta nu va fi controlă militară. Ministrul armatei teritoriale a adresat tuturor municipiilor o ordonanță, prin care aduce la cunoștință publică pentru mulți îmbucurătoarea știre, că anul acesta rezerviștii dela armata comună și teritorială nu vor avea să se prezinte la controla militară.

Constituție în Persia. Șahul Pesiei a hotărât să dea poporului constituție. Șahul a invitat poporul să ia parte la crearea reformelor necesare pentru fericirea și bunăstarea țării. Să va convoca o cameră de deputați, compusă din reprezentanții tuturor claselor. Hotărîrea Șahului a produs mare bucurie în poporul persian. Persia va fi primul stat constituțional dintre cele mohamedane.

Să caută în schimb un șolar din Brașov pentru Arad. Dl director V. Onițiu a tratat într'un discurs școlar în anul trecut chestiunea importantă a schimbului de școlari din locuri diferite. Discursul apărut în anulul prezent al gimnazului n'a rămas fără ecou. Un domn din Arad caută un elev din Brașov care ar voi să între fie la pedagogie, fie la teologie în Arad și pe care dânsul pe speșele sale l'ar susținea în alumneul (internatul) de acolo în schimb pentru un băiat din Arad, care ar veni la Brașov în clasa I. comercială și pe care în locul celui primit la Arad, ar avea să-l susțină și să-l îngrijească cu toate (gratuit) părinții celui din Brașov ca pe fiul lor.

Anuarul IX al societății pentru fond de teatru român pe anul 1904/5. Cuprinde discursiunile prez. Ios. Vulcan la festivitățile aranjate în Sibiu în vara anului trecut; conferențele: »Emigrările și teatrul« de Dr. I. Borcia și »Wilhelm Tell« de Horia Petrescu; două biografii: Ioan Popescu și Matei Nicola. Apoi raportul lui Aug. Bena în chestia fonografului și propunerea lui Il. Chendi în chestia traducerii de piese dramatice străine. În 1905 s'au dat 166 reprezentații teatrale și s'au jucat 230 piese, între cari recordul principal îl țin tot piesele lui Alexandri. Avera societății face 365,078 73 cor. Societatea are 111 membrii fondatori (35 morți), 117 membrii ord. pe viață (26 morți), 239 membrii ordinari și 126 ajutători. Anuarul costă 140 cor.

Furnicile cultivătoare de ciuperi și constructoare de grădini.

— Un naturalist german, botanistul Ernest Ulle, a comunicat societății naturalistilor din Halle, că în regiunile fluviului Amazoanelor să găsească o specie de furnici numite cărătoare, cari să urcă pe arbori și taie frunzele cu mandibu-

tele (gura) lor puternice, apoi le îngroapă în huma (gunoiul) acelor și cultivă ciuperci pentru hrana coloniei (furnicarului).

Ce privesc grădinile lor, ele le construiesc pe arbori între sghiaburile scoarței și rămurelele mai tinere. Mai întâiu cară pământ, cu care umplu golul, apoi pun sămânțe de anumite plante, când răsar florile, ele construiesc parapete în jurul grădinei lor. Uile, care lea studiat la fața locului istorisește că ele sunt multe pe un arbore și le servesc furnicilor ca loc de apărare în contra razelor toride ale soarelui tropical, precum și în contra ploilor toriențiale.

*

Traiul. O statistică să ocupă cu datele traiului din diferitele țări și ajunge la constatarea, că oamenii cari trăiesc mai mult sunt în statele balcanice. În Bulgaria sunt pe an cam 3883 bătrâni peste 100 de ani, în România 1080, ear' în Serbia 578. Apoi Franța vine cu 213, Spania 400, Anglia 246, Irlanda 570. Tarile de nord au și mai puțin, Scoția 26, Norvegia 24, Suedia 18, Dania 2, Elveția nici unul.

FRĂȚII URĂȘI

Broderia cu fuilor înlocuiește în Japonia broderia cu mătăasă. Aceasta este o invențiune, ce are mare succes în Kyoto, unde s'a expus un leu și o leoaică brodată în chipul acesta. Să zice, că fuilor face efect cu mult mai natural decât mătasa. Inventatorul acestei noi broderii este Sugawara, cunoscut deja prin lucrări remarcabile.

În lucrările industriei de casă, la noi români, mult să întrebunțează fuilor în locul mătăsei la formele de broderii, cu drept cuvânt având efectul mult mai natural, decât mătasa. E întrebare, numai că cine este inventatorul broderiei cu fuilor și la noi? La ce putem răspunde, că nu avem un ingeniios inventator, ci invențiunea aceasta la noi este obștească, a tuturor, câtă vreme de când să cultivă cânepa și inul țărâncă română își pregătește însași toate țesăturile cele trebuitoare în căsnicie și timp îndelungat arta cusutului sa arătat în concepția artistică a industriei de casă executată din cele mai elementare și simple produse, cum e și fuiorul.

*

Un mijloc politicos contra beției. Danezii, oameni foarte practici, au găsit următorul mijloc de a combate beția:

După un regulament special, var-diștii și în genere oamenii forței publice sunt datorii îndată ce văd un bețiv pe stradă, să'l trăsă într'o trăsură și binoșor să'l transporte acasă. Dacă individul este într'o așa stare de beție încât nu poate spune unde locuiește, atunci este

transportat la secție și ținut acolo până ce să trezește.

În schimb însă autoritățile cerce-tează cărciuma în care s'a îmbătat acel individ și cărciumarul este obligat de a plăti speșele de transport precum și toate cheltuielile făcute cu clientul său.

*

722 mii coroane pentru un cal. Americanul August Belmont, care să ocupă cu cultivarea de cai nobili, a cumpărat din lăsmântul lordului englez James Miller un cal de rassă cu 722 mii coroane. Calul poartă numele „Rock-sand” și a câștigat la curse foarte multe premii.

*

Câți cai sunt în lumea întreagă. Europa are 40 milioane de cai, Asia 11 milioane, Africa 1.250.000, America 25 milioane, Australia 2 mil., ceace face pentru tot pământul: 79.270.000 cai.

În Europa: Rusia posedă 22 mil., 096.000, Austro-Ungaria 4.020.000, Germania 4.184.000. Franța 2.090.000, Italia 752.000, Suedia și Norv. 676.000, Danemarca 449.000, Olanda 285.000, Belgia 241.000, Elveția 109.000; Portugalia 220.000, Spania 397.000, Grecia 100.000, Turcia 300.000, Bulgaria 344.000, Serbia 180.000, *România 884.000* și Engiltera 3 milioane.

Dum. 12-a după Ros., pl. 3 st. 1

Dum	13 Cuv. M. măr.	26 Samuil
Luni	14 Pror. Michea	27 I. Calas.
Marti	15 (†) Ad. N. de D	28 Argustin.
Merc.	16 Nuc. Diomid	29 Tăer. c. I.
Joi	17 Muc. Miron	30 Roza fec.
Vineri	18 Mici Flor și L	31 Raimund
Sămb.	19 M. Andreiu S	1 Sept. Eg d.

Redactor resp. GEORGE SUCIU.

Târgurile din Ungaria, Transilvania și Banat.

Delta 26 Aug. până la 1 Sept. nr. n. 1906.

26. August st. n. Egres, Irsa, Kiskunhalas, Kiskunmajsa, Kunhegyes, Melencze, Nagykomlós, Ókanizsa, Petrovácz, Petrovossello, Poroszló, Pöstyén, Székesfehérvár, Szentmáronkát, Tiszaföldvár, Vinga, Zaránd, Zombor. — **27.** Alsóvíst, Csacza, Dobra (Vasm.), Döbrököz, Dunaszekeső, Földvár, Gajár, Galántha, Gézda, Hajduböszörmény, Halászi, Hátszeg, Kadarkut, Keréltöszentpál, Kishegyes, Kisvárd, Köveskálta, Lós, Lovászpataona, Magyarfáta, Magyaragyyszombor, Miskolcz, Nagykapus (Ungm.), Nemesdéd, Ómoldova, Sásd, Szécsény, Szempcz, Szered, Szill, Ujszőny, Vitencz, Zala, Zalaszentbalázs, Zbró, Zsolna. — **28.** Alsódiós, Alsólendva, Butka, Csököly, Dolha, Facset, Garamszentbenedek, Hatvan, Huszt, Királyháztetőgyestalva, Kőröshegy, Marosillye, Modor, Munkács, Nagybánya, Nagytapolcsány, Silelmed, Tata, Topánfalva, Tövis. — **29.** Barta, Báté, Bazin, Beél, Besztercze, Istvándi, Maiss, Nagydísznód, Rajecz, Rimaszombat, Szárazpatak, Szt. János (Pozsonym.), Szepesolaszi, Zalalövő. — **30.** Bozók, Háromfaagarév, Kabold, Nagykompjád, Oleznó, Pálosnagymező, Somos, Szentbalázs (Somogym.), Szepeszombat, Torna, Ujfehértó, Zalatna. **31.** Alczina, Csákovár, Jolsva, Mezővári, Némét, Szentgyrót, Tabajd, Tápíógyörgye.

1. Septembrie. Alsóporumbák, Bakabánya, Csurgó, Homoródszentmárton, Hybbe, Igal, Kisczell, Kolozsvár, Maroskecze, Mike, Nagybóbróc, Nagyzerind, Nemetjivár, Piskolt, Pölöske, Rimaszombat, Szászkeresztur, Torontálvársárhely, Varjas, Vojtek.

In atențiunea damelor!

Pentru conservarea frumseții feței un preparat excelent este

CREMA-BLANKA
a lui ERŐS.

Prin întrebunțarea acestui preparat nestricăcios, neconținând argint viu și materie de plumb, să delătură tot felul de necurățenii de piele, pisturi, sgrăbunțe, mîncărimi etc. Să poate întrebunța și ziua, lipsit fiind de materii unsoase. — **Prețul unei tighii 1 corolană.**

Săpănuți pentru această cremă costă 80 fleri.

Pudrul-Bianca a lui Erős de culoare albă, roza și crem, face să dispară luciul pielii, din care motiv să inviorează pielea feței. — **Prețul unei cutii K. 1-20**

Periți-vă de imitațiuni!

Trimite cu posta prin ramburs ori după trimiteră banilor înainte, preparatorul:

ERŐS ALADÁR, farmacist în DÉVA.
(farmacia „Hollóshoz”).

Mare depozit de unelte chirurgice, bandage, parfumerii franțuzești, ape și paste de dinți, săpun medicinal și de toaletă.

10-11

CUMPĂRAȚI!**Biblioteca »Bunul Econom«**

Din această bibliotecă se pot comanda următoarele broșuri:

1. »Nutrețurile ierboase, cositurile, prepararea fânului și pășunile«.
2. »Economia porcilor, oilor și a caprelor«.
3. »Sămânța plantelor agricole și sămânatul lor«.
4. »Ingrijirea plantelor în cursul vegetațiunii. Recolta cerealelor«.
5. »Economia vitelor sau Zootechnia generală«.
6. »Agrologia sau cunoașterea pământurilor și mijloacele de a ale îmbunătăți«.
7. »Agricultura generală. Lucrarea pământului. Plugul, grapa, tăvălugul și alte instrumente de mărunțit pământul«.
8. »Ingrășemintele. Irigațiunile (udarea sământului)
- 9—10. »Prăsirea păsărilor de casă (gălițe hoare). Găinile, curcile, găinușele (bibilicele), gășcele, rațele, porumbii (porumbii)«.
11. »Cultura cerealelor. (Grâul, săcara orzul, ovėsul, meiul, hirișca, cucuruzul (porumbul)«.
12. Cartoful, napul (sfecla), inul, cânepa, rapița fasolea, linte, mazărea, și cultura lor.
13. »Economia cailor, vitelor mari corne și bivolorilor«.

Prețul unei broșuri 30 fil. pentru România 50 bani.

Comandele au ase adresa la administrațiunea »Bunului econom« Orăștie, Szászváros.

Sunt potrivite pentru prelegerile publice populare și pentru toți agronomii și proprietarii de pământ.

Tipografia „MINERVA“ în Orăștie,

Fondată în anul 1888.

Tipografia „MINERVA“

e provăzută cu cele mai bune mijloace tehnice și fiind bine asortată cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne, e pusă în pozițiune de a putea executa ori-ce comande prompt, cu cea mai mare acurateță și cu prețuri ieftine. Totodată să ingrijește ca acelea să fie estetic lucrate, după cele mai nouă modele.

Până de prezent să bucură de spriginul celor mai îndepărtate orașe. Dovadă aceasta despre promptitudinea și acuratețea cu care efectuește ori-ce lucrare.

Ca prima tipografie românească în acest mare comitat, să roagă de binevoitorul sprigin al institutelor românești și al privaților.

Tot aci să tipărește:
»BUNUL ECONOM«
revistă ptru agricultură
industrie și comerț.

Comandele
din afară să
efectuesc repede!

Opuri ———
Bilete de log.
Broșuri ———
Circulare ———
Bil. de vizită
Invitări ———
Bilanțuri ———
Acții ———
Cap. de epist.
Placate ———
Ord. de dans
Adrese ———
Compturi ———
Note ———
Preț Curent.
Anunțuri ———
Registre ———
Imprimare ———
Couverte ———
Bilete de cun.
Etc. etc. etc.

Cruce sau stea dublă electro-magnetică.

Patent Nr. 86967.

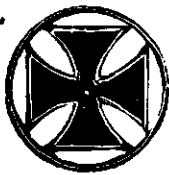
Nu e crucea lui Volta.

vindecă și înviorează

Deosebită atențiune

rării, că acest aparat

(191) de 20

Nu e mijloc secret

pe lângă garanție

e a se da împreju-

vindecă boale vechi

de ani. 123 -

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, șușturi de ureche, bătăie de inimă, sgârșiri de inimă, asma, auzul greu, sgârșiri de stomac, lipsa poftelor de mâncare, răceala la mână și la picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influența pinsonnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor boale cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. În cancelaria mea se află atestate încurse din toate părțile lumii, cari pretuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul »Volta« deoarece »Ciasul-Volta« atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, aprățat și cercetat. De a efinăteea crucei mele electro-magnetice o recomandă îndeosebi

Prețul aparatului mare e 6 cor. Prețul aparatului mic e 4 cor.
folosibil la morburii cari nu sunt folosibil la copii și femei de
mai vechi de 15 ani. mai vechi de 15 ani. constituție foarte slabă.

Expediți: din centru și locul de vânzare pentru țeară și streinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadász 42 G. colțul strada Kólmán.

Syrup de zmeură „Demeter“I. calitate, curat, numai din
suc de zmeură preparat.

1 kilogram costă 1 cor. 20 fil. 1/4 kilogr. 40 fil.

Să capătă în farmacia
N. VLAD în Orăștie (lângă collegiu).

Cine are de vânzare miere de stup și ceară în ori-ce cantitate, să se adreseze la administrația foaiei noastre în Orăștie, de unde i-să va spune prețul cu care să cumpără.